

til Underviisningsmaaden eller med Hensyn til Underviisningsgjenstandene, men jeg vil ikke sige, at det er Tilfældet overalt i Landet, det kan nok være, at der kan være visse Steder, hvor de have sølt et Tryk deraf, men jeg troer virkelig ikke, at det nu er nødvendigt at afhjælpe saadant ved Skoleunderviisningen; der er ganske andre Ting, der ere langt mere nødvendige. Jeg skal altsaa tilraade den ærede Forslagsstiller at tage dette Lovforslag tilbage, hvortil det kommer til et følgende, som jeg meget gjerne skal stemme for.

Kirke- og Underviisningsministeren: Det er maaskee overflødigt, at jeg udtaler mig over Lovforslaget, da det, jeg kan have at sige, allerede er udtalt af ærede Medlemmer her i Forsamlingen, navnlig af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Escherning) og den Taler, som nylig havde Ordet; men jeg troer dog imidlertid, at jeg med Hensyn til min Stilling til denne Sag maa afgive en Erklæring, og det er den, at jeg maa finde dette Lovforslag aldeles uantageligt. Det forekommer mig forøvrigt ogsaa, at den ærede Forslagsstiller, idet han udviklede sin Mening, ikke er bleven ved sit Forslag; thi Forslaget indeholder jo, at enhver glædende Autorisation af Lærebøger skal være aldeles ophævet; og det kan da ikke være de Bøger, der ere indførte ved Cancelliefrivelser og Resolutioner, som han talte om. Ved saadanne er ikke nogen Lærebog autoriseret, men Bøger, som skulle lægges til Grund for Underviisningen, ere autoriserede af Kongen, hvoriblandt Valles Lærebog. Hans Udtryk vare vist saa almindelige, at jeg ogsaa troede, de gjaldt med Hensyn til de lærde Skoler; men efter den Udvikling, han gav, veed jeg ikke, hvorvidt det er hans Mening eller ikke. Men jeg skal ikke opholde mig ved det, som der kan være at bemærke ved hans Forslag, da jeg ikke troer, at Thinget vil gaae ind derpaa.

Safs: Ja, da jeg opfattede mine Tanker saaledes for at gjøre Udkast til en saadan Lov, saa stod det ganske klart for mig, at dette Forslag maatte vistnok, da det var første Gang, blive et umodent. Imidlertid kunde jeg ikke lade det være, og det er mig kjær, at der dog er kommet Sager derhen hørende paa Tale her

i Thinget. Endeel af de Indvendinger, der ere reiste imod mit Forslag, behøver jeg vist ikke videre at imødegaae, da jeg tilfulde troer at have imødegaaet dem ved min Motivering. Den Forklaring, som den ærede Rigsdagsmand for Randers (Lindhardt) og ogsaa den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Gram), som fornylig talte, fremførte, at saa kunde jo en Lærer ved en Skole indføre hvilken som helst Lærebog i hvilken Religion det skulde være, det følger jo af sig selv, at det ikke er Meningen, og det kunde jo sættes ganske bestemt til i Loven. Der til behøves kun et Par Pennestrog. Jeg mener forøvrigt, at det fremgaaer tydeligt af det hele Forhold; thi saalange Skolen er afhængig af Kirken, følger det af sig selv, at den Bekendelse, som Kirken har, maa læres i Skolen. En anden æret Rigsdagsmand har taget Hensyn til Præsternes Lærefrihed. Ja, det var Noget, hvorom man kunde tale en heel Deel; thi efter Lovgivningen have Præsterne ingen Lærefrihed her i Landet; men de have taget den. Det veed den høitærede Rigsdagsmand meget godt, ligesaavel som at det er almindeligt bekendt, at de have taget dem denne Frihed for endeel Aar siden; maaskee dengang mere istidsaldende, end nu for Diebliffet. Der er dog endnu tydeligere Beviser for, at de have den og benytte den; thi det er ikke mere end et Par Aar siden, at en Biskop, da Cultusministeriet ikke vilde gjøre det, roste en Præst for, at han havde katechiseret lige imod den augsburgske Confession. Dette være kun til Dødsning. Min Tanke med Lovforslaget er vistnok klar, og den troer jeg dog, at Fleertallet her i Thinget vil billige, den, at Lærerne faae saa megen Frihed, som muligt, til at røre sig, og til at vælge blandt de i kirkelig Henseende og dybere Forstand autoriserede Bøger. Min Mening er, at, naar de Foresatte forlange, som de desværre her i Landet som oftest gjøre, at Børnene skulle kunne de i simpel Forstand autoriserede Bøger paa Ransse, da gaae de derved megen god Underviisning, og mangen Skolelærer, selv af dem, der her ere tilstede, ville vide, at dette skeer. Jeg ønsker, at Lærerne blive mere afhængige af Forældrene og Communalbestyrerne, end de hidtil have været, og mere uaf-